

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžo/13/2012
Identifikačné číslo spisu: 7806207493
Dátum vydania rozhodnutia: 24.05.2012
Meno a priezvisko: CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2012:7806207493.5

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej CSc. a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Melichera v právnej veci žalobkyne: M. L., bytom D. X, R., zastúpenej JUDr. Slavomírom Dubjelom, advokátom so sídlom Štefánikova 26, Košice, proti žalovanému: Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave, so sídlom Šafárikova 112, Rožňava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. AA/2006/085853 zo dňa 16. októbra 2006, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/25/2007-165 zo dňa 12. januára 2012, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/25/2007-165 zo dňa 12. januára 2012, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti a následného zrušenia rozhodnutia žalovaného správneho orgánu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave zo dňa 16. októbra 2006, č. AA/2006/085853. Uvedeným rozhodnutím žalovaný Vedúci služobného úradu - Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave podľa § 138 ods. 6 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o štátnej službe“) zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 1. júna 2006, č. AA/2006/040883-OSÚ o skončení štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne odvolaním podľa § 40 ods. 2 písm. a/ zákona o štátnej službe z dôvodu zrušenia štátnozamestnaneckého miesta.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) tak, že neúspešnej žalobkyni právo na ich náhradu nepriznal.

Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe a tiež v odvolaní žalobkyne zo dňa 14. júna 2006 a v doplnení žaloby zo dňa 12. júla 2007 v súlade so

zákonom. Námietku žalobkyne, že jej štátnozamestnanecké miesto nebolo zrušené, a preto bol s ňou štátnozamestnanecký pomer skončený v rozpore so zákonom o štátnej službe, nepovažoval súd prvého stupňa za dôvodnú, nakoľko mal za preukázané, že schválenou zmenou v systemizácii bol počet štátnozamestnaneckých miest s platovou triedou 4. na Oddelení pomoci v hmotnej núdzi znížený o jedno miesto a o jedno miesto bol znížený aj počet štátnozamestnaneckých miest s platovou triedou 5. Uviedol, že je vecou zamestnávateľa rozhodnúť, akým spôsobom uskutoční výber zamestnancov, s ktorými skončí štátnozamestnanecký pomer. Vyslovil názor, že spôsob výberu, ktorý zvolil žalovaný (písomné testy na overenie odborných vedomostí a služobné hodnotenie) je v súlade so zákonom, pričom súd nie je oprávnený overovať správnosť tohto výberu.

Konštatoval, že žalobkyňa nevykonávala činnosť, ktorá by vyžadovala vysokoškolské vzdelanie, preto nemala udelenú výnimku zo vzdelania podľa § 159a ods. 1 zákona o štátnej službe a s ohľadom na uvedené ani túto námietku, že žalovaný vo vzťahu k nej porušil toto ustanovenie, nepokladal za opodstatnenú. Súčasne ku k odvolacej námietke žalobkyne, že iní zamestnanci žalovaného mali udelenú výnimku zo vzdelania, pričom povinnosť začať štúdium do 31. decembra 2005 nesplnili, a preto s nimi mal žalovaný skončiť štátnozamestnanecký pomer, a nie preradiť do nižšej platovej triedy, uviedol, že ani na túto námietku nie je možné prihliadať, nakoľko predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru so žalobkyňou, a nie posudzovanie trvania štátnozamestnaneckého pomeru s ostatnými zamestnancami žalovaného.

Súd prvého stupňa taktiež považoval za nedôvodnú aj námietku žalobkyne, že rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa neobsahuje vo výroku označenie orgánu, ktorý ho vydal. Žalobkyňa zároveň namietala, že výrok rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu nemôže pôsobiť spätne, preto v rozhodnutí nemalo byť uvedené, že jej bola poskytnutá náhrada vo výške 3-násobku funkčného platu. Ohľadom vznesených námietok krajský súd uviedol, že záhlavie prvostupňového rozhodnutia označenie orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, obsahuje, teda námietka žalobkyne je irelevantná. Pokiaľ ide o výrok o poskytnutí náhrady vo výške 3-násobku funkčného platu, mal zato, že tento výrok zodpovedá skutočnosti, keďže táto náhrada bola v čase vydania rozhodnutia už poskytnutá na základe rozhodnutia z 20. februára 2006 č. AA/2006/013170-OSU-1, ktoré bolo odvolacím orgánom zrušené, ale vzhľadom na vykonateľnosť tohto rozhodnutia bola náhrada žalobkyňi vyplatená. Nakoľko dňa 1. júna 2006 žalovaný opätovne začal správne konanie vo veci skončenia štátnozamestnaneckého pomeru so žalobkyňou, vrátenie vyplatené náhrady od žalobkyne nežiadal.

Skutočnosť, že o odvolaní žalobkyne žalovaný nerozhodol bezodkladne, nemá podľa názoru krajského súdu za následok nezákonnosť tohto rozhodnutia, keďže k prietahu v rozhodovaní došlo v dôsledku novely zákona o štátnej službe, podľa ktorej sa odvolacím orgánom stal vedúci úradu, ktorý rozhoduje na základe stanoviska poradnej odvolacej komisie. Aj táto poradná odvolacia komisia bola zriadená, o čom žalobkyňa mala vedomosť, a preto jej žalobná námietka, že žalovaný rozhodol bez stanoviska poradnej komisie, nie je dôvodná.

Nakoľko súd prvého stupňa, vychádzajúc z prezumpcie ústavnosti právnych noriem, v konkrétnej preskúmvanej veci dospel k záveru, že nie je potrebné konanie prerušiť a postúpiť návrh Ústavnému súdu Slovenskej republiky na zaujatie stanoviska, návrhu žalobkyne na postup podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. nevyhovet.

Proti rozsudku krajského súdu podala včas odvolanie žalobkyňa a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/25/2007-165 zo dňa 12. januára 2012 v súlade s § 220 O.s.p. zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania. Alternatívne navrhla podľa § 221 O.s.p. napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Namietala, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo zakladá odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. Súdu prvého stupňa vyčítala nesprávnosť jeho záveru, že štátnozamestnanecké miesto žalobkyne bolo zrušené. Ohľadom obsahu pojmu „zrušenie štátnozamestnaneckého miesta“ odkázala na Krátky slovník slovenského jazyka, podľa ktorého pojmom „zrušiť“ sa rozumie „odstrániť“. Zároveň poukázala na Synonymický slovník slovenského jazyka, ktorý ako synonymum pojmu „zrušiť“ uvádza „znemožniť“

ďalšiu činnosť, zastaviť, skončiť s niečím, ukončiť““. Mala zato, že z obsahu rozhodnutia súdu, ako aj z obsahu administratívneho spisu je zrejmé, že štátnozamestnanecké miesto žalobkyne na Oddelení pomoci v hmotnej núdzi na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave nebolo zrušené, nakoľko zrušením sa aj v zmysle schválenej systematizácie malo rozumieť nielen ukončenie práce jedného zamestnanca v platovej triede 4. a jedného v platovej triede 5., ale aj okamžité kontinuálne pokračovanie v popise práce, ktorú vykonávali zamestnanci v platovej triede 4. a 5. novými dvoma zamestnancami, avšak už v platovej triede 6. Uviedla, že s názorom, že štátnozamestnanecké miesto žalobkyne v platovej triede 4. bolo zrušené by bolo možné súhlasiť len v prípade, ak by jej prácu kontinuálne neprevzal iný kolega s tarifou v platovej triede 6., kde je podmienkou zaradenia do nej vysokoškolské vzdelanie I. alebo II. stupňa. Preto žalobkyňa zastáva názor, že jej štátnozamestnanecké miesto nebolo zrušené, ale sa zmenil kvalifikačný predpoklad na jeho ďalší výkon. Zdôraznila, že aj enuciát správneho rozhodnutia prvého stupňa mal obsahovať ako dôvod skončenia štátnozamestnaneckého pomeru so žalobkyňou skutočnosť, že nespĺňa požadovaný kvalifikačný predpoklad na výkon činnosti štátneho zamestnanca na Oddelení pomoci v hmotnej núdzi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave, nie však skutočnosť, že jej štátnozamestnanecké miesto bolo zrušené. Vzhľadom na uvedené mala zato, že enuciát, ako aj odôvodnenie prvostupňového správneho rozhodnutia, je v rozpore so skutočným stavom, čo má za následok jeho zmätočnosť a rozpornosť s obsahom spisu, preto mal odvolací správny orgán predmetné rozhodnutie zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie, rovnako tak krajský súd mal žalobe vyhovieť. Ďalej uviedla, že tento postup žalovaného predstavoval výrazný zásah do práva žalobkyne na prácu v zmysle čl. 35 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a do práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a na ochranu v zamestnaní podľa čl. 36 písm. b/ Ústavy Slovenskej republiky.

Ďalej súdu prvého stupňa vyčítala, že neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonala navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, čo zakladá odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Poukázala na skutočnosť, že na pojednávaní, konanom dňa 12. januára 2012 žalobkyňa navrhovala doplnenie dokazovania zabezpečením osobných spisov tak pani L.O., P. M. a W. M. ako aj ostatných pracovníkov, pracujúcich na Oddelení pomoci v hmotnej núdzi za účelom preukázania, že pracovníci, ktorí pracujú namiesto žalobkyne na tomto oddelení, majú tú istú náplň práce, avšak jediný rozdiel medzi žalobkyňou a týmito pracovníkmi je, že títo majú vysokoškolské vzdelanie. Uvedené podľa názoru žalobkyne preukazuje, že jej štátnozamestnanecké miesto nebolo zrušené, keďže toto miesto a pracovnú náplň prevzala iná osoba s vysokoškolským vzdelaním. Taktiež mala zato, že vykonaným dokazovaním by bolo preukázané, že vyššie označení pracovníci, ktorí do 31. decembra 2005 vykonávali prácu na Oddelení pomoci v hmotnej núdzi, pracovali v platovej triede 6., bola im udelená výnimka zo vzdelania v zmysle § 159a ods. 1, 2 zákona o štátnej službe, avšak do uvedeného dátumu nezačali študovať na vysokej škole, v dôsledku čoho s nimi mal byť skončený štátnozamestnanecký pomer, čo sa však nestalo, títo zamestnanci boli protiprávne preradení do platovej triedy 4. a tak sa následne žalobkyňa stala nadbytočnou. Súčasne žalobkyňa v nadväznosti na uvedené namietala, že krajský súd sa v napádanom rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťou, prečo uvedený dôkaz nevykonala, čím podľa názoru žalobkyne jej odňal možnosť konať pred súdom, čo zakladá odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Opätovne namietala, že ustanovenia § 126, § 138 a § 139 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe v znení zákona č. 231/2006 Z. z., na základe ktorých bolo vydané napádané rozhodnutie, sú podľa názoru žalobkyne v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a navrhla súdu, aby konanie prerušil a podal návrh na Ústavný súd Slovenskej republiky o súlade týchto ustanovení zákona o štátnej službe s Ústavou Slovenskej republiky.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach ako prvostupňového súdu v plnom rozsahu potvrdil a odvolanie žalobkyne zamietol, nakoľko podané odvolanie neobsahuje žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali priamy vplyv na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa. Zároveň žiadal, aby žalobkyňa náhradu trov konania nepriznal. Ohľadom odvolacej námietky žalobkyne, spočívajúcej v tvrdení, že jej štátnozamestnanecké miesto nebolo zrušené, ale zmenil sa kvalifikačný predpoklad na jeho ďalší výkon, preto enuciát správneho rozhodnutia prvého stupňa mal obsahovať ako dôvod ukončenia štátnozamestnaneckého pomeru

žalobkyne skutočnosť, že nespĺňa kvalifikačný predpoklad na výkon činnosti štátneho zamestnanca na Oddelení pomoci v hmotnej núdzi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave a nie skutočnosť, že jej štátnozamestnanecké miesto bolo zrušené, uviedol, že na vyššie uvádzané skutočnosti žalobkyňa nepoukázala ani v žalobe podanej na súd dňa 28. decembra 2006, v jej doplnení ustanovenou právnou zástupkyňou zo dňa 12. júla 2007, rovnako ani v odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu služobného úradu a ani v priebehu celého konania, či už na prvostupňovom súde alebo v rámci odvolacieho konania na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Touto skutočnosťou sa nezaoberal ani nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. IV ÚS 187/2011-40 zo dňa 28. júla 2011, nakoľko žalobkyňa na ňu prvýkrát poukázala až na pojednávaní dňa 12. januára 2012. Uvádzané tvrdenie žalobkyne považoval žalovaný za účelové a tendenčné, nerešpektujúce súdom preukázané skutočnosti zníženia počtu štátnozamestnaneckých miest na základe schválenej systemizácie. Zdôraznil, že zrušenie štátnozamestnaneckého miesta žalobkyne je nespochybniteľné, preukázané listinnými dôkazmi a celým rozhodovacím procesom služobného úradu s účasťou odborovej organizácie, pôsobiacej u žalovaného.

Ďalej uviedol, že prvostupňový súd sa namietanou skutočnosťou ohľadne zrušenia štátnozamestnaneckého miesta žalobkyne riadne zaoberal a vyhodnotil ju tým, že v rámci dokazovania analyzoval celú systemizáciu štátnozamestnaneckých miest žalovaného, platnú od 1. februára 2006 a porovnal ju zo systemizáciou dovtedy platnou. Z pripojenej tabuľky bolo zrejmé, že na organizačnom útvere, kde bola žalobkyňa zaradená, došlo k zníženiu počtu štátnozamestnaneckých miest v platovej triede 4. z 10 na 9 a v platovej triede 5. zo 4 na 3. Zároveň došlo k navýšeniu počtu štátnozamestnaneckých miest v platovej triede 6. zo 6 na 8. Súd sa zaoberal aj dôvodmi týchto organizačných zmien, ktoré žalovaný na pojednávaní vysvetlil tým, že nutnosť skvalitnenia rozhodovacieho procesu si vyžadovala obsadenie štátnozamestnaneckých miest zamestnancami s vysokoškolským vzdelaním, čo žalobkyňa nespĺňala. O nutnosti organizačných zmien a tým aj zmene počtu štátnozamestnaneckých miest v jednotlivých platových triedach rozhodlo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave a bola schválená vedúcou služobného úradu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Doplnil, že súd sa podrobne zaoberal aj ustanovením § 159a ods. 1 až 4 zákona o štátnej službe, týkajúceho sa udelenia výnimky zo vzdelania, ktorú námietku súd vo svojom rozsudku vyhodnotil ako nedôvodnú vzhľadom na to, že žalobkyňa výnimku zo vzdelania nikdy udelenú nemala a ani nevykonávala takú činnosť, ktorá by vyžadovala vysokoškolské vzdelanie. Taktiež uviedol, že je vecou zamestnávateľa rozhodnúť, akým spôsobom a s kým skončí štátnozamestnanecký pomer, ako aj stanovenie kritérií výberu zamestnancov, ktorí budú po organizačných zmenách zadelení do jednotlivých platových tried. Upozornil na skutočnosť, že výnimky zo vzdelania udeľoval právny predchodca žalovaného a to Okresný úrad v Rožňave. Dodal, že v odvolaní uvádzané analogické spájanie významov slov „zrušiť“ podľa výkladového synonymického slovníka slovenského jazyka a pojmov podľa zákona o štátnej službe je právne irelevantné.

Ku námietke žalobkyne, týkajúcej sa skutočnosti, že prvostupňový súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, keď táto žiadala vykonať dokazovanie zabezpečením osobných spisov zamestnancov L.O., P. M. a W. M., ako aj ostatných zamestnancov z Oddelenia pomoci v hmotnej núdzi za účelom preukázania, že títo zamestnanci majú tú istú pracovnú náplň ako mala žalobkyňa, iba na jej mieste pracuje teraz osoba s vysokoškolským vzdelaním, uviedol, že p. D. ani p. M. už nie sú zamestnancami žalovaného, pričom p. M. nikdy nepracovala na Oddelení pomoci v hmotnej núdzi a p. M. pracuje a aj pracoval stále na inom oddelení - Oddelení štátnych sociálnych dávok. Zdôraznil, že zverejňovanie ich osobných spisov v rámci tohto konania, kde nie sú účastníkmi, ani nemajú procesné postavenie svedka, či poškodeného by bolo v rozpore so zákonom č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov. Stotožnil sa s názorom krajského súdu, že nie je možné prihliadať ani na námietku žalobkyne, že iní zamestnanci žalovaného mali udelenú výnimku zo vzdelania, pričom podmienku začatia štúdia do 31. decembra 2005 nespĺnili, a preto s nimi žalovaný mal skončiť štátnozamestnanecký pomer, a nie preradiť do nižšej platovej triedy, keďže predmetom konania je preskúmanie rozhodnutia o skončení štátnozamestnaneckého pomeru so žalobkyňou a nie posudzovanie trvania štátnozamestnaneckého pomeru s ostatnými zamestnancami žalovaného.

Vyjadril nesúhlas s názorom žalobkyne, že napadnuté rozhodnutie je v rozpore s Ústavou Slovenskej

republiky, keďže o odvolaní proti rozhodnutiu rozhodoval vedúci služobného úradu, teda osoba, ktorá je v zmysle § 126 zákona o štátnej službe zároveň orgánom príslušným na rozhodovanie v prvom stupni. Uviedol, že novela zákona o štátnej službe č. 231/2006 Z. z. účinná od 1. júna 2006 v ustanovení § 138 ods. 1 určila odvolací orgán vo veciach skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, ktorú skutočnosť rešpektoval aj žalovaný vo svojom rozhodovacom procese v tomto konaní, ako aj prvostupňový a odvolací súd pri svojom rozhodovaní vo veci preskúmania rozhodnutia. Dodal, že ani nález Ústavného súdu Slovenskej republiky túto obligatórne stanovenú zákonnú skutočnosť nespochybnil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24. mája 2012 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Právne vzťahy pri vykonávaní štátnej služby upravuje zákon o štátnej službe, ktorý definuje obsah vykonávania štátnej služby ako práva a povinnosti štátu a štátneho zamestnanca vyplývajúce z vykonávania štátnej služby alebo súvisiace s vykonávaním štátnej služby.

Z obsahu pripojeného administratívneho a súdneho spisu odvolací súd zistil, že rozhodnutie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru bolo vydané Služobným úradom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave dňa 1. júna 2006 a správne konanie vo veci skončenia štátnozamestnaneckého pomeru sa začalo doručením Oznámenia o začatí konania vo veci skončenia štátnozamestnaneckého pomeru v služobnom úrade - Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave č. AA/2006/040881/OSÚ zo dňa 1. júna 2006. Štátnozamestnanecké miesto žalobkyne bolo zrušené na základe systemizácie žalovaného platnej od 1. februára 2006, ktorá bola schválená vedúcou služobného úradu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na podklade vykonanej analýzy zaťažnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a po zohľadnení lokálnych potrieb jednotlivých úradov práce, sociálnych vecí a rodiny. V novej systemizácii boli zapracované tiež požiadavky žalovaného na zmenu systemizácie týkajúce sa zvýšenia platových tried. Z pripojenej tabuľky je zrejmé, že na Oddelení pomoci v hmotnej núdzi, kde bola zaradená žalobkyňa, došlo k zníženiu štátnozamestnaneckých miest v platovej triede 4. z 10 na 9 a v platovej triede 5. zo 4 na 3 štátnozamestnanecké miesta a navýšeniu počtu štátnozamestnaneckých miest v platovej triede 6. zo 6 na 8 miest. Proti rozhodnutiu č. AA/2006/040883-OSÚ zo dňa 1. júna 2006 podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodla Vedúca služobného úradu - Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave po prerokovaní odvolania v poradnej odvolacej komisii rozhodnutím č. AA/2006/085853 zo dňa 16. októbra 2006 tak, že podané odvolanie žalobkyne zamietla a napadnuté prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu potvrdila. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 6S/25/2007-62 zo dňa 26. júna 2008 žalobu zamietol. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom krajského súdu, ktorý v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe dospel k záveru, že rozhodnutie a postup žalovaného „v medziach žaloby“ bol v súlade so zákonom, preto rozsudkom č. k. 8Sžo/203/2008-95 zo dňa 2. apríla 2009 uvedený rozsudok krajského súdu, ktorý žalobkyňa napadla odvolaním, potvrdil. Na základe sťažnosti žalobkyne Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č. IV. ÚS 187/2011-40 zo dňa 28. júla 2011 vyslovil, že základné právo žalobkyne na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a základné právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd v spojení so základným právom na rovnosť v konaní podľa čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8Sžo/203/2008 a jeho rozsudkom z 2. apríla 2009 porušené boli. Vyslovil, že v konaní bolo potrebné zohľadniť skutočnosť, že žalobkyňa formulovala svoju žalobu bez právneho zástupcu. Súčasne zdôraznil, že v danej veci je nevyhnutné zaoberať sa okrem námietok vymedzených „žalobcom v žalobe“ aj so skutočnosťami, ktoré žalobkyňa uvádzala v odvolaní proti prvostupňovému správne rozhodnutiu zo 14. júna 2006. Najvyšší súd Slovenskej republiky, súc viazaný právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vyslovil v náleze z 28. júla 2011 sp. zn. IV. ÚS 187/2011-40, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie

konanie, aby tento vec prejednal v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiadajúc aj s námietkami žalobkyne vznesenými v odvolaní zo dňa 14. júna 2006 proti rozhodnutiu žalovaného o skončení štátnozamestnaneckého pomeru a v doplnení žaloby zo dňa 12. júla 2007 a znova o nej rozhodol.

Podľa § 40 ods. 2 písm. a/ zákona o štátnej službe v znení účinnom do 30. júna 2006 v stálej štátnej službe alebo v dočasnej štátnej službe služobný úrad skončí štátnozamestnanecký pomer odvolaním aj z týchto dôvodov:

a) zrušenia jeho štátnozamestnaneckého miesta, ak štátny zamestnanec, ktorého štátnozamestnanecké miesto bolo zrušené, nesúhlasí s trvalým preložením podľa § 29 ods. 5 alebo služobný úrad nemá voľné štátnozamestnanecké miesto alebo voľné štátnozamestnanecké miesto obsadzuje výberovým konaním; v tom prípade sa štátnemu zamestnancovi poskytne náhrada vo výške dvojnásobku jeho funkčného platu, a ak štátnozamestnanecký pomer štátneho zamestnanca trval dlhšie ako dva roky, poskytne sa mu náhrada vo výške trojnásobku jeho funkčného platu; to neplatí, ak ide o štátneho zamestnanca podľa § 25 ods. 2 písm. c/.

Podľa § 125 ods. 1, 2 zákona o štátnej službe konanie vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru (ďalej len „konanie“) sa vzťahuje na veci týkajúce vzniku, zmeny a skončenia štátnozamestnaneckého pomeru. Na konanie podľa odseku 1 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 58 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) ak osobitný zákon neustanovuje inak, odvolacím orgánom je správny orgán najbližšieho vyššieho stupňa nadriadený správne orgánu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

Podľa § 126 zákona o štátnej službe orgánom príslušným na konanie a rozhodovanie v prvom stupni je vedúci úradu vo veciach vymenovania do štátnej služby a vzniku štátnozamestnaneckého pomeru, zmeny štátnozamestnaneckého pomeru a skončenia štátnozamestnaneckého pomeru.

Podľa § 138 ods. 1 zákona o štátnej službe odvolacím orgánom je vedúci úradu, ktorý rozhoduje na základe stanoviska poradnej odvolacej komisie.

Rozhodnutiu o odvolaní musí predchádzať prerokovanie odvolania v poradnej odvolacej komisii (§ 138 ods. 4 zákona o štátnej službe).

Podľa § 138 ods. 6 zákona o štátnej službe ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

Podľa názoru odvolacieho súdu správne orgány oboch stupňov v preskúmvanej veci postupovali v intenciách uvedených ustanovení zákona o štátnej službe, ako aj správneho poriadku. Ustanovenie § 58 ods. 1 správneho poriadku predstavuje všeobecnú úpravu týkajúcu sa odvolacieho správneho orgánu a stanovuje tiež možnosť odchýlenia sa od tejto všeobecnej úpravy tak, že osobitný zákon môže určiť orgán, ktorý bude preskúmvávať rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu. V prejednávanej veci je takým osobitným zákonom zákon o štátnej službe, konkrétne jeho ustanovenie § 138 ods. 1, podľa ktorého je odvolacím orgánom vedúci orgánu, ktorý o odvolaní rozhodne až na základe stanoviska poradnej odvolacej komisie.

Námietku žalobkyne, spočívajúcu v tvrdení, že jej štátnozamestnanecké miesto nebolo zrušené, ale sa zmenil kvalifikačný predpoklad na jeho výkon, odvolací súd považuje za neopodstatnenú, nakoľko zo skutkových okolností v prejednávanej veci vyplýva, že štátnozamestnanecké miesto žalobkyne zrušené bolo. S ohľadom na schválenú zmenu v systemizácii Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že na Oddelení pomoci v hmotnej núdzi, kde bola zaradená žalobkyňa, došlo k zníženiu štátnozamestnaneckých miest v platovej triede 4. z 10 na 9 a v platovej triede 5. zo 4 na 3 štátnozamestnanecké miesta a navýšeniu počtu štátnozamestnaneckých miest v platovej triede 6. zo 6 na 8 miest. Ustanovenie § 40 ods. 2 písm. a/ zákona o štátnej službe ustanovuje ako jednu zo zákonných

podmienok pre skončenie štátnozamestnaneckého pomeru zrušenie štátnozamestnaneckého miesta, ktoré nastalo zmenou v systemizácii, schválenou vedúcou služobného úradu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na podklade vykonanej analýzy zaťaženia úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a po zohľadnení lokálnych potrieb jednotlivých úradov práce, sociálnych vecí a rodiny. Zo spisového materiálu zároveň vyplýva, že služobný úrad nemal iné vhodné štátnozamestnanecké miesto, čím boli splnené aj ďalšie zákonné predpoklady pre platné skončenie štátnozamestnaneckého pomeru so žalobkyňou.

Neobstojí ani námietka žalobkyne, že enunciat správneho rozhodnutia prvého stupňa mal obsahovať ako dôvod skončenia štátnozamestnaneckého pomeru so žalobkyňou skutočnosť, že nespĺňa požadovaný kvalifikačný predpoklad na výkon činnosti štátneho zamestnanca na Oddelení pomoci v hmotnej núdzi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave, nie skutočnosť, že jej štátnozamestnanecké miesto bolo zrušené, preto je v rozpore so skutočným stavom. Odvolací súd zastáva názor, že výrok správneho rozhodnutia prvého stupňa je formulovaný jasne, stručne, výstižne a zrozumiteľne, teda rešpektuje požiadavky materiálnej vykonateľnosti tohto rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol prihladiť ani na námietku žalobkyne, že postup žalovaného predstavoval výrazný zásah do jej práva na prácu v zmysle čl. 35 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a do práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a na ochranu v zamestnaní podľa čl. 36 písm. b/ Ústavy Slovenskej republiky. V tejto súvislosti dáva do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 21/06-11 zo dňa 11. januára 2006 (mutatis mutandis), v ktorom bolo konštatované, že v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu účelom práva na prácu podľa čl. 35 ods. 3 ústavy je zabezpečiť prístup k práci. Právo na prácu však nemožno chápať ako právo na konkrétnu prácu, na ktorú má občan príslušnú kvalifikáciu (rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 12/93), ani ako právo na konkrétnu prácu, na ktorú má občan zodpovedajúcu kvalifikáciu, v mieste zvolanom občanom a v priestoroch, kde si osoba želá pracovať (rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 47/98). Taktiež právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky podľa čl. 36 prvej vety ústavy a právo na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania podľa čl. 36 druhej vety písm. b/ ústavy neznamenajú nemennosť, resp. zákaz skončiť pracovný pomer so zamestnancom, pokiaľ sa tak stane v súlade s ústavnými a zákonnými limitmi, ktoré sa na takýto postup zamestnávateľa vzťahujú. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s týmto názorom v plnej miere stotožnil.

Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku žalobkyne, ktorá súdu prvého stupňa vyčítala, že neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonala žalobkyňou navrhnuté dôkazy, keď nezabezpečil osobné spisy tak pani L.O., P. M. a W. M. ako aj ostatných pracovníkov, pracujúcich na Oddelení pomoci v hmotnej núdzi za účelom preukázania, že pracovníci, ktorí pracujú namiesto žalobkyne na tomto oddelení, majú tú istú náplň práce, avšak jediný rozdiel medzi žalobkyňou a týmito pracovníkmi je, že títo majú vysokoškolské vzdelanie. Odvolací súd uvádza, že v zmysle § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia, preto v správnom súdnictve súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len dokazovanie nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia. Uvedené vychádza zo skutočnosti, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale preskúmať „zákonnosť“ ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Správny súd posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Zároveň odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého súd nie je povinný vykonať všetky dôkazy, ktoré účastníci v priebehu konania navrhli, pretože princíp voľného hodnotenia dôkazov v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia vecí súdu umožňuje vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia k takémuto rozhodnutiu vedú. Súd nevykonáva dôkazy, ktorými majú byť preukázané skutočnosti, pre posúdenie uplatňovaného nároku nerozhodné alebo právne bezvýznamné.

Ani námietku, že krajský súd sa v napádanom rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťou, prečo uvedený dôkaz nevykonala, a tým žalobkyňu odňal možnosť konať pred súdom,

odvolací súd nepovažuje za relevantnú, nakoľko súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza: „Pokiaľ žalobkyňa poukazovala v odvolaní, že iní zamestnanci žalovaného mali udelenú výnimku zo vzdelania, pričom povinnosť začať štúdium do 31. decembra 2005, nespĺnili, a preto s nimi mal žalovaný skončiť štátnozamestnanecký pomer, a nie preradiť do nižšej platovej triedy, súd uvádza, že ani na túto námietku nemôže prihliadnuť, pretože predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru so žalobkyňou, a nie posudzovanie trvania štátnozamestnaneckého pomeru s ostatnými zamestnancami žalovaného.“, čím sa s citovanou námietkou žalobkyne krajský súd podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysporiadal.

Zároveň odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom súd preskúmava rozhodnutie správneho orgánu vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k rozhodnutiu, avšak nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nie len odkazovať na určité časti zákonov (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija proti Španielsku z 9.12.1994).

Vo vzťahu k návrhu žalobkyne na postup podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožnil s postupom súdu prvého stupňa, ktorý vychádzajúc z prezumpcie ústavnosti právnych noriem tomuto návrhu žalobkyne nevyhovel, keď v konkrétnej preskúmvanej veci nedospel k záveru, že je potrebné konanie prerušiť a postúpiť návrh Ústavnému súdu Slovenskej republiky na zaujatie stanoviska. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že rozhodnutie, či súd preruší konanie a podá návrh ústavnému súdu, aby rozhodol o tom, či je všeobecne záväzný právny predpis v rozpore s ústavou, patrí výlučne do pôsobnosti súdu, ktorý by mal takúto povinnosť iba v prípade, ak by sám dospel k záveru, že namietané ustanovenia predmetného zákona sú v rozpore s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu preto odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav, dôsledne sa vysporiadal aj s námietkami vznesenými žalobkyňou v odvolaní zo dňa 14. júna 2006 proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa a v doplnení žaloby zo dňa 12. júla 2007 a rozhodol vecne správne, keď žalobu žalobkyne zamietol. Preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/25/2007-165 zo dňa 12. januára 2012 podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 2 a § 246c O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a s poukazom na § 246c veta prvá a § 224 ods. 1 O.s.p., nakoľko žalobkyňa v odvolacom konaní úspech nemala a žalovanému náhrada trov konania zo zákona neprislúcha.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.